

**Het toekomstbestendig opleiden van onze studenten
om de transitie naar een duurzame maatschappij te versnellen**

Samenvatting van visie op Integrale Duurzaamheid 2030

ROC Nijmegen

1. Inleiding

Dit is een samenvatting van het strategisch kader voor de verduurzaming van ROC Nijmegen voor 2030.

De transitie naar een duurzame maatschappij gaat hand in hand met radicale arbeidsmarktontwikkelingen. Daardoor is het toekomstige werkveld moeilijk te voorspellen. Om als organisatie in te kunnen blijven spelen op deze veranderingen, is het van belang om de visie, doelen en strategie als levende elementen te benaderen.

ROC Nijmegen in de transitie

De regionale kernopgaven op het gebied van duurzaamheid zijn onderdeel van de algehele transitie naar een duurzame maatschappij. Deze transitie heeft invloed op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt vraagt om andere kennis, vaardigheden en gedrag van medewerkers, veelal mensen die praktisch opgeleid zijn. De middelbaaropgeleiden vormen de grootste groep op de Nederlandse arbeidsmarkt (circa 40%). In deze groep kan een grote potentie zitten om bij te dragen aan de duurzame transitie. Dat maakt dat ROC Nijmegen als regionaal opleider sterk kan bijdragen aan deze transitie.

In de Kwaliteitsagenda voor 2019-2022 heeft ROC Nijmegen in de 'analyse van de regio' de belangrijkste kenmerken en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid benoemd. Dit zijn de energietransitie, circulaire economie, health, sport en (high) tech. Daarnaast heeft Nijmegen zich als European Green Capital 2018 op de kaart gezet door te investeren in de energietransitie (hernieuwbare energie), een vitale stad (groen en gezond), klimaatadaptatie (leven met water), circulaire economie (hergebruik van grondstoffen) en slimme mobiliteit (elektrisch rijden, Nijmegen fietsstad). Ook ROC Nijmegen draagt bij aan deze doelen, door allerlei lokale initiatieven te ondersteunen.

Aanvullend op de Kwaliteitsagenda voor 2019-2022 ziet ROC Nijmegen de Routekaart voor verduurzaming vastgoed mbo 2029 door de MBO Raad als een belangrijke ontwikkeling. De MBO Raad stelt elke mbo-instelling tot doel om eind 2029 de CO₂-uitstoot met 24% verminderd te hebben ten opzichte van 2017. Dit door inzet van duurzame energiebronnen en energiebesparing.

Strategisch kader voor verduurzaming door ROC Nijmegen

De regionale kernopgaven in de provincie Gelderland, de Kwaliteitsagenda van ROC Nijmegen, de Routekaart verduurzaming vastgoed MBO en de huidige initiatieven en projecten ten behoeve van duurzaamheid ROC Nijmegen, vormen gezamenlijk het vertrekpunt van het strategisch kader voor verduurzaming door ROC Nijmegen. Het strategisch kader omvat een integrale visie voor 2030, doelen en strategie.

Met integraal wordt bedoeld dat ROC Nijmegen in zet op het verduurzamen van haar onderwijs, bedrijfsvoering en rol in de maatschappij. Met het onderwijs wordt het opleidingsaanbod bedoeld. De bedrijfsvoering houdt onder andere facilitaire zaken, huisvesting, inkoop en ICT in. De rol in de maatschappij houdt in dat ROC Nijmegen een voorbeeldfunctie heeft voor de studenten en zijn externe omgeving.

2. Strategisch kader

Het strategisch kader bestaat uit de visie, doelen en strategie om studenten toekomstbestendig op te leiden en tot een duurzame organisatie te komen.

2.1 Visie 2030

De visie voor 2030 is als volgt:

In 2030 is ROC Nijmegen een voorbeeld op het gebied van duurzame ontwikkelingen ten behoeve van mens en milieu voor zijn studenten en omgeving. Duurzaamheid zit in het DNA van ROC Nijmegen, door geïntegreerd te zijn in het onderwijs en de interne bedrijfsvoering. Hiermee stimuleert ROC Nijmegen bewustwording van duurzaamheid, een duurzame houding en gedrag bij haar studenten en medewerkers, met als doel studenten toekomstbestendig op te leiden voor de regionale arbeidsmarkt en dat ROC Nijmegen een waardevolle bijdrage levert aan de transitie naar een duurzame maatschappij.

De visie sluit aan op de volgende SDG's (Sustainable Development Goals), die centraal staan in het gehele duurzaamheidsbeleid.

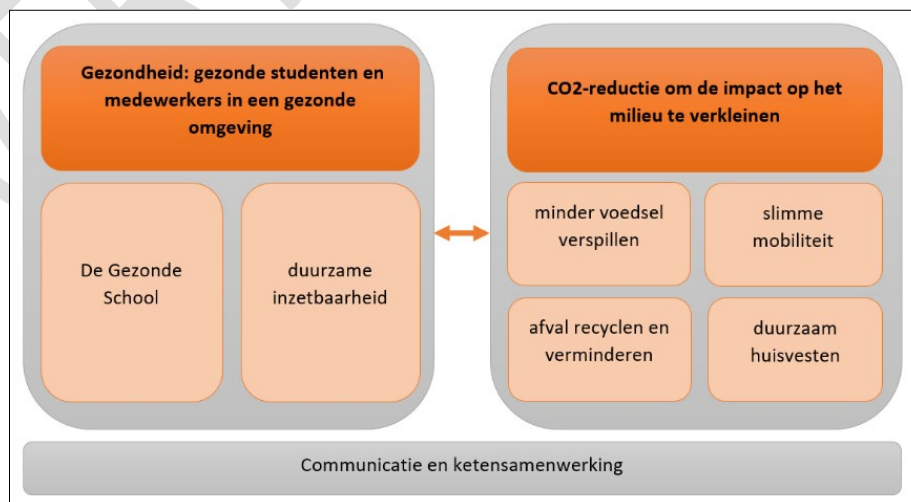
- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 4. Kwaliteitsonderwijs
- 7. Betaalbare en duurzame energie
- 8. Waardig werk en economische groei
- 12. Verantwoorde consumptie en productie
- 13. Klimaatactie
- 15. Leven op het land
- 17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken

2.2 Centrale doelen 2025

Om de visie te realiseren zijn de volgende centrale doelen gesteld:

1. Gezonde studenten en medewerkers in een gezonde omgeving (SDG 3)
2. CO₂-uitstoot reduceren (SDG 7, 12, 13 en 15)

De centrale doelen zijn weergegeven in Figuur 2:

Figuur 1 Centrale doelen duurzaamheid 2030 ROC Nijmegen

Met deze doelen wil ROC Nijmegen een gezonde school in een gezonde omgeving zijn. Een gezonde school waarin studenten en medewerkers mentaal en fysiek gezond zijn. En een gezonde omgeving die een gezond leefklimaat biedt en waarin verantwoord wordt omgegaan met productie en consumptie in brede zin. Zowel in de school als in de maatschappij. Door een gezonde school in een gezonde omgeving te zijn, laat ROC Nijmegen uniform gedrag zien aan studenten, medewerkers en de maatschappij.

De twee doelen staan centraal in de kernactiviteit en de faciliterende activiteiten van ROC Nijmegen. De kernactiviteit omvat het onderwijs en de faciliterende activiteiten omvatten de bedrijfsvoering op het gebied van onder andere facilitaire zaken, huisvesting, inkoop en ICT. Dit is essentieel om te komen tot een visie voor duurzaamheid die in de volledige organisatie is ingebed.

De doelen zijn hieronder toegelicht:

Doel 1. Gezondheid: gezonde studenten en medewerkers in een gezonde omgeving

Gezondheid staat al lang centraal in het beleid van ROC Nijmegen. Eerder is ROC Nijmegen als eerste MBO van Nederland gestart met de Gezonde School, door het vignet voor Sport en Bewegen te behalen. Dit heeft ROC Nijmegen een landelijke koploperspositie gegeven op het gebied van gezondheid. Daarnaast positioneert de provincie Gelderland zich als sportprovincie. Ook heeft de Health Valley in Nijmegen een koppositie op het gebied van de zorg(tech) in de regio. Gezondheid is daarom één van de centrale doelen ten behoeve van duurzaamheid. ROC Nijmegen gaat werken aan Gezondheid via de thema's: Gezonde School en Duurzame Inzetbaarheid.

Thema: de Gezonde School

Om echt een gezonde school te worden waarin sprake is van integrale gezondheid, gaat ROC Nijmegen blijvend inzetten op het thema gezondheid. Hiervoor kan het concept de Gezonde School worden nagestreefd, dat bestaat uit de indicatoren: gezonde voeding, sport en bewegen, psychosociaal welbevinden, genotsmiddelen en relaties en seksualiteit. Voor meer details wordt verwezen naar de [Gezonde School](https://www.gezondeschool.nl/).¹ Daarbij is het van belang dat ontwikkelingen op het gebied van gezondheid in de school leidend zijn voor de invulling van het thema gezondheid.

Thema: Duurzame inzetbaarheid

Naast gezonde studenten omvat de ambitie ook de gezondheid van medewerkers. Er wordt (meer) aandacht besteed aan het thema Duurzame inzetbaarheid. Dit thema bestaat uit de indicatoren: gezondheid en vitaliteit, passie en plezier in werk en loopbaanprofessionalisering.

In de huidige organisatiestructuur is duurzame inzetbaarheid ondergebracht bij de directie Strategie en Beleid, Human Resource Management. Echter heeft dit ook grote raakvlakken met een duurzaam welbevinden van de medewerkers. Het thema duurzame inzetbaarheid is daarom ook geïntegreerd in de ambities voor een duurzaam ROC Nijmegen.

Doel 2. CO2-reductie om de impact op het milieu te verkleinen

CO2-reductie staat centraal omdat deze bijdraagt aan één van de grootste regionale kernopgaven van de provincie Gelderland en aan de verduurzaming van vastgoed conform de doelstelling voor elke mbo-instelling van de MBO Raad. ROC Nijmegen werkt aan CO2-reductie via de thema's: voedselverspilling, slimme mobiliteit, afval recyclen en verminderen en duurzaam huisvesten.

Thema's: voedselverspilling, slimme mobiliteit, afval recyclen en verminderen en duurzaam huisvesten

Voor het reduceren van de CO2-uitstoot zet ROC Nijmegen in op meerdere thema's, waaronder de grootste CO2-uitstoter: voedselverspilling. Daarbij gaat het om verspilling in de gehele keten, zoals

¹ <https://www.gezondeschool.nl/>

bij de leverancier en de consumptie. Afval recycling houdt afvalscheiding in aan de voorkant, bij het scheidingsproces en de achterkant, bij het inzamelings- en verwerkingsproces. Daarbij kan het gaan om het scheiden van papier, PMD (plastic, blik en drinkpakken), GFT (groente, fruit en tuin) en restafval.

Enkel inzetten op afvalrecycling is symptoombestrijding. De kernvraag is of de productie of consumptie noodzakelijk is. Dat maakt het essentieel om naast afval recycling zoveel mogelijk afval te verminderen. Door bijvoorbeeld bewust na te gaan waarom het product nodig is, of er duurzamere alternatieven zijn ten opzichte van plastic, of door te kiezen voor etenswaren met een langere houdbaarheidsdatum.

Duurzame huisvesting omvat de opwek en het verbruik van groene energie (zon en wind), energiebesparing (zoals door de installatie van ledlampen en efficiënt gebruik van ruimtes), waterbesparing en isolatie. Voor details wordt verwezen naar onder andere de Routekaart voor Verduurzaming vastgoed mbo 2029 van de MBO Raad.

Tot slot houdt slimme mobiliteit in om zo efficiënt mogelijk van A naar B te komen met duurzame voertuigen. Daarbij gaat het om het stimuleren van medewerkers en studenten om zoveel mogelijk met het openbaar vervoer of de fiets te komen in woon-school-verkeer en te carpoolen, in plaats van met bijvoorbeeld de auto of scooter. Ook houdt dit het stimuleren van het gebruik van elektrische voertuigen in, waar het verkeer tussen diverse schoollocaties bij uitstek geschikt voor is. Daarbij kan worden gedacht aan elektrische deelauto's en elektrische deelfietsen. Daarnaast kunnen laadpalen voor voertuigen worden geplaatst om medewerkers, studenten en externen te stimuleren om te komen met een elektrische auto en/of fiets.

Communicatie en ketensamenwerking

Integrale duurzaamheid en blijvende verduurzaming beginnen bij het bewustzijn, de houding en het gedrag van studenten, medewerkers en de (regionale) maatschappij. Twee kritische succesfactoren hiervoor zijn interne en corporate communicatie en ketensamenwerking. Communicatie is noodzakelijk om duurzaamheid te laten leven in en buiten de school. Een jaarkalender met communicatieactiviteiten kan hieraan bijdragen. Ook kan dit helpen zodat studenten en medewerkers elkaar weten te vinden op bepaalde momenten die in het teken staan van duurzaamheid. Dit maakt het enthousiasmeren van elkaar en kennisdeling mogelijk. En corporate communicatie draagt bij aan de positionering van ROC Nijmegen als duurzame school in de samenleving. Dit kan leiden tot nieuwe verbindingen met regionale partners, samenwerking en kennisdeling.

Naast communicatie is ketensamenwerking een kritische succesfactor voor integrale duurzaamheid. Daarbij gaat het om samenwerking tussen de beslisser en de gebruiker. Zo kan team inkoop besluiten om een samenwerking aan te gaan met een horecabedrijf met een duurzaam assortiment. Echter als de gebruiker zwaar milieuvervuilende producten bestelt, heeft de samenwerking met een groen horecabedrijf niet het beoogde effect gehad op duurzame voedselconsumptie. Dat maakt interne ketensamenwerking essentieel, zodat diverse spelers in dezelfde keten vanuit eenzelfde belang opereren.

2.3 Doelstellingen 2025

De centrale doelen worden geconcretiseerd aan de hand van doelstellingen. Er worden doelstellingen geformuleerd voor de bedrijfsvoering en het onderwijs voor 2025. Het onderwijs en de bedrijfsvoering zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de verduurzaming. Alle doelstellingen bij elkaar dragen dan ook bij aan de visie. Het onderwijs geeft een andere invulling aan verduurzaming

dan de bedrijfsvoering, zoals het aanpassen van een curriculum versus het inkopen van zonnepanelen. Van elk team wordt dan ook gevraagd om (een) doelstelling(en) te formuleren die de komende jaren zullen bijdragen aan het bereiken van onze centrale doelen.

De doelstellingen zullen voor 2025 geformuleerd worden. De gedachtegang is dat in 2025 de stand van zaken kan worden opgemaakt om op basis daarvan doelstellingen aan te passen voor 2030. Dit bouwt ruimte in om flexibel te kunnen reageren op radicale ontwikkelingen.

Daarnaast is voor CO₂-reductie voor de bedrijfsvoering de volgende algemene doelstelling geformuleerd:

ROC Nijmegen heeft haar CO₂-uitstoot met 20% gereduceerd in 2024 ten opzichte van 2020.

Het beoogde resultaat is dat de CO₂-uitstoot is verminderd op het gebied van voedsel (verspilling, consumptie en productie), mobiliteit, afval en huisvesting, zodat is bijgedragen aan een gezonde omgeving in de school en in de regio. Deze doelstelling draagt bij aan de CO₂-uitstoot reductie doelstelling van de MBO raad en de provincie Gelderland. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de directie Operations.